

2023-03-31

Kontaktperson
Fiske- och restaureringsenheten
Valentina Zülsdorff
010-224 10 84
valentina.zuelsdorff@lansstyrelsen.se

Minnesanteckningar för möte med Hållbar Utveckling Skånes nätverk för skog, jordbruk och vatten fredagen den 31 mars 2023 09.00 – 12.00 i Malmö

1. Mötet öppnas & välkommen

2. Helena Thelander, verksamhetsledare för Hållbar Utveckling Skåne, om HUT
Hållbar Utveckling Skåne (HUT) är en ideell förening där nästan alla kommuner, flera olika företag, intresseorganisationer m.fl. är medlemmar. HUT bildades 1998 och blev väldigt tydligt när kopplingen till Agenda 2030 kom. Alla tre inriktningsområden, ekonomiskt, socialt och biologiskt hållbar utveckling integreras i föreningen. Det finns flera olika nätverk som drivs genom HUT. Ett av de är Nätverket för skog, jordbruk och vatten. Andra aktiva nätverk är Förebyggande av avfall, Cradlenet Syd (som handlar om cirkulär ekonomi) och Upphandlingserfarenheter (offentlig, alla kan vara med; nätverket träffas 1 gång i månaden digitalt).

Utöver nätverken drivs många projekt genom Hållbar Utveckling Skåne. Just nu ligger stort fokus på livsmedel (t.ex. utbyte av protein i skolmaten, projekt för att minska matsvinn, ...). Det finns även ett pågående samarbetsprojekt med LONA stöd för att gynna pollinatörer och två näringslivsprojekt för att företag ska kunna jobba mer hållbart.

Årsmöte i HUT hålls den 20 april 13:30-16:00 Naturum Kristianstad Vattenrike. Mer information om [Hållbar Utveckling Skåne](https://www.hallbarutveckling.skane.se) finns på hemsidan.

3. Valentina Zülsdorff, Nätverket för skog, jordbruk och vatten

Nätverket räknar just nu 220 medlemmar (kommuner, vattenråd, företag, privatpersoner, organisationer m.fl.). Kontaktuppgifter för frågor och för att bli medlem samt mer information och minnesanteckningar från tidigare möten finns på HUT:s hemsida under fliken för aktuellt nätverk.

Om ni har ett bra projekt, idéer på studiebesök eller andra idéer på samarbeten är medlemmarna välkomna att höra av er. Nätverket är vad vi gör det till och det finns

mycket möjligheter till utveckling och samarbete! Värdskapet av nätverksträffarna roteras bland medlemmar.

4. Presentationsrunda

Alexander Nordström, Länsstyrelsen Skåne
Ammy Göransson, Sydvästra Skånes Vattenråd
Anders Åsberg, Sjöbo
Anna Ejserholm, Länsstyrelsen Skåne
Anna Walient, Länsstyrelsen Skåne
Anna Lundgren, Hållbar Utveckling Skåne
Anna-Karin Poussart, Biosfärsområdet Storkrike
Carl Dickson, Praktikant Länsstyrelsen Skåne
Christel Strömsholm Trulsson, Segeåns vattenråd
Daniel Hallberg, Kristianstad
Elin Svensson, Lund, Höje ås vattenråd
Felicia Olofsson, Trelleborg
Florence Eberhardt, Kävlingeåns vattenråd
Gösta Regnell, Länsstyrelsen Skåne
Helena Thelander, Hållbar Utveckling Skåne
Ida Grimlund, LRF
Jan Lannér, Skogsstyrelsen
Johan Niss, Länsstyrelsen Skåne
Julie Magiera, Åstorp
Julius Jarving Ohlsson, Sportfiskarna
Kalida Åmerbilly, Landskapsingenjör
Lisa Heiberg, DiaPure
Maria Adolfsson, Ängelholm
Nina Syde, Stadsbyggnadsförvaltningen Helsingborg
Nora Björn, Klippan
Per-Arne Johansson, Trelleborgs kommun
Pål Carlquist, Ballingslövssjön, Ottarpasjön
Saga Hedstigen Sundblad, Länsstyrelsen Skåne
Therese Parodi, Österlens vattenråd, vattenrådet för NKT, Tomelilla
Tomas Pålsson, Högestad & Christinehof
Ulf Jobacker, Energikontor Syd
Valentina Zülsdorff, Länsstyrelsen Skåne
Verena Danielsson, Länsstyrelsen Skåne
Åsa Abrahamsson, Höörs kommun

5. Verena Danielsson, Anna Walient och Anna Ejserholm, Länsstyrelsen Skåne, om årets LOVA, LONA och den nya strategiska planen för jordbruket

LOVA (Lokal vattenvård) är statligt bidrag från HAV och kan sökas av kommuner och ideella sammanslutningar. Det går att söka stöd för allt som förbättrar ekologisk status eller havsmiljöstatus. Stödet söks årligen via Länsstyrelsen den 1 december men ansökningar tas emot hela året. För tillfället är samtliga medel uppbokade. Det är viktigt att direkt höra av sig till handläggarna om det blir ändringar i pågående projekt.

LONA våtmark (lokal naturvård) är statligt bidrag från Naturvårdsverket som kan endast sökas av kommuner. LONA har funnits sedan 2018 då huvudsyftena var grundvattenbildning och vattenhushållning. Nu går det också att få stöd för åtgärder för biologisk mångfald, näringsrening, minskad klimatpåverkan m.m. Sedan 2023 är satsningen permanent och fördelas mellan LONAvåtmark, våtmarker i skyddade områden och Skogsstyrelsens återvätningsprojekt. Eftersom det kan komma en nationell omfördelning av medel inom LONA fattas inga avslagsbeslut i nuläget, utan inskickade projekt sparas till det är beslutat.

Från Länsstyrelsen önskar vi mer dialog kring åtgärderna och har därför ändrat arbetssättet. Vi kommer gärna ut i fält och hjälper till med avvägningar i tidigt skede. Alla genomförda åtgärder besiktigas och våtmarker kommer mätas in av oss i fält. Det är därför viktigt att ni hör av er när ni har nya projekt som är klara.

Idag rapporteras anlagda våtmarker till flera olika nationella myndigheter med lite olika inriktning. För att effektivisera rapporteringen och få bättre koll samlas rapporteringen till Åtgärder i vatten (ÅiV). Pågående och nya projekt kommer till att det webbaserade formuläret är klar, behöver fylla i en excel fil med uppgifter om genomförda fysiska åtgärder.

Den nya Strategiska Planen för jordbruket (SP, tidigare sk. Landsbygdsprogrammet) har öppnat och löper från 2023-2027. Det finns tre investeringsstöd till vattenvårdsåtgärder för att anlägga och restaurera våtmarker och dammar för näringsrening, biologisk mångfald och andra investeringar (t.ex. återmeandering, rivning av vandringshinder i vattendrag, lägga ut sten eller död ved, mm. Stödet går att söka via Jordbruksverket och kan sökas av den som har företag inom jordbruk, trädgård eller rennäring. Systemet bygger på ett poängsystem som består av en rad urvalskriterier för varje investeringsstöd. Exempelvis får våtmarker som

anläggs för biologisk mångfald poäng för en naturlig utformning med flacka slänter, om åtgärden kan gynna hotade arter och om våtmarken t.ex. är tillgänglig för allmänheten. När projektet tillräckligt med poäng får investeringen 100% stöd. För våtmarker för näringsrening finns underlag för kväve och fosfor på övergödningskartan.

Länkar till karttjänsten: [Planeringsunderlag för åtgärder mot övergödning](#) och [LST WebbGIS Övergödningskartan](#)

Länk till Jordbruksverket för mer information om den nya [strategiska planen för jordbruket](#).

Vattenråd kan exempelvis vara ombud för sökanden och hjälper i framtagandet av underlag och med ansökan.

6. Film time, ~~Torgil Brönmark~~, Malmö stad, filmer om pollinatörer

Torgil Brönmark skickade tre filmer för visning som Alexander Nordström presenterade kort. Vi tittade på första filmen om pollinatörer i kolonin. Youtube-länkar till pollinatörsfilmerna:

POLLINATÖRER I KOLONIN <https://youtu.be/VFmQb5EG3zw>

POLLINATÖRER I LANTBRUKET https://youtu.be/n8JJ7nuWv_Y

POLLINATÖRERNA OCH TRÄDEN <https://youtu.be/uLuGEAC9FDI>

7. Paus

8. Anna-Karin Poussart, Biosfärområde Storkriket

Området, tidigare kallat för Vombsänkan, har fått en kandidatur för att bilda biosfärområde. Det blir med stor sannolikhet ett biosfärområde om de punkter som regeringen pekat på följs och en fullskalig ansökan skickas in. Det är bland annat viktigt att ha en koppling till forskning och vara ett modellområde i världen. Kopplingen till människan spelar en central roll. Relationen mellan människan och naturen är viktig, likaså hur vi kan bevara och bruka miljön hållbart och långsiktigt.

Namnet landade efter en tävling och mycket brainstorming på Storkriket, som symboliserar bärare av idéer och innovation. Som uppdrag från kandidaturen är det viktigt att knyta samman området med vandringsleder och kollektivtrafik. Det pågår pilotprojekt i Vollsjö. En annan punkt som togs upp är hur hästnäringen kan involveras.

Varje år genomförs också en biosfärfestival (3:e veckan i september 2023) för att fira det lokala engagemanget och visa upp de vackra saker som händer i området. 2022 var programmet en blandning av konsthändelser, guidade vandringar, prova på mat m.m. Även iår är alla välkomna att delta, men också att komma med inspel om aktiviteter inom området.

9. Våtmarkssatsningen inom naturreservat Alexander Nordström

Sedan 2023 är den så kallade våtmarkssatsningen permanent. Alexander berättade kort om åtgärder som genomförs i skyddade områden, bland annat med fokus på groddjur. Mer information om våtmarker och våtmarkssatsningen finns på [naturvårdsverkets sida](#).

Har du frågor angående Länsstyrelsens arbete kan du vända dig till [Alexander Nordström](#).

10. Jan Lannér Skogsstyrelsen - Återvätning

Även Skogsstyrelsens återvättningsprojekt är del av Naturvårdsverkets våtmarkssatsning som permanentats 2023. Skogsstyrelsen jobbar uppsökande, men tar också mot intresseanmälningar från intresserade markägare. De så kallade återvättningsavtalen är 50-åriga och frivilligt för båda parter.

Skogsstyrelsen har upphandlade entreprenörer som utför själva pluggningen. Marken räknas inte som impediment. Blir det björk på marken kan virket tas ut som t.ex. ved. Markägaren förbinder sig i avtalet att det inte ska bli körskador. Vid avverkning kan det vara läge att göra en återvätning eftersom vinsten då kan bli högre då det inte blir några kostnader för återplantering.

För frågor angående Skogsstyrelsens projekt om återvätning kan du vända dig till [Jan Lannér](#) eller hans kollegor [Helén Andersson](#) och [Mattias Persson](#). Skogsstyrelsens växel finns på 036-35 93 00.

11. Kunskapsunderlag, kommande aktiviteter, övrigt?

Kunskapsunderlag blir en stående punkt på dagordningen. Är det något medlemmar vill dela med sig kan det läggas här framöver.

Kommande nätverksträffar är inte spikade men förslag på nästa träff är V35 med tema sjörestauration. Det finns också planer på en temadag om jordbruk under senhösten/vintern. Fler förslag och idéer till kommande aktiviteter välkomnas!